

УДК 330.5: 336.2

Н. Г. Фатюха,
к. е. н., доцент кафедри "Фінанси, банківська справа та страхування",
Національний університет "Запорізька політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1026-6713>
В. В. Мануковська,
студентка групи ФЕУ-712м,
Національний університет "Запорізька політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7234-2101>

DOI: 10.32702/2306-6792.2022.22.93

ОЦІНКА РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

N. Fatiukha,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, National university "Zaporizhzhia polytechnic"
V. Manukovska,
Student group FEU-712m, National university "Zaporizhzhia polytechnic"

ASSESSMENT OF INCOME DISTRIBUTION OF THE POPULATION OF UKRAINE

У даній статті досліджено та проаналізовано теоретичні засади та методологію оцінки розподілу доходів населення України. Розкрито тему залежності рівня диференціації доходів від рівня життя населення та факторів, що на нього впливають. Доведено, що нерівність між верствами населення держави є складним та важливим питанням, яке має вплив на здібність держави виконувати свої функції, тому розподіл доходів населення потребує постійного контролю з боку уряду.

Для більш глибокого дослідження сутності оцінки розподілу доходів населення України в даній статті досліджено, проаналізовано та порівняно показники диференціації доходів у 2019—2021 роках. Використання фактичних даних з перевірених джерел, розрахунки показників та аналіз отриманих результатів виступають в ролі наочних прикладів, які ширше розкривають проблематику цієї теми.

Дослідження нерівномірності розподілу доходів домогосподарств України проводився за допомогою статистичних методів. Розрахунок показників центральної тенденції та варіації, індексу Джині, а також побудові кривої Лоренца дає змогу проаналізувати динаміку диференціації середньодушових доходів населення України протягом останніх років, завдяки чому уряд може оцінити загальний рівень життя країни та провести необхідні реформи для його покращення.

Після проведення аналізу значень показників розподілу доходів населення та зіставлення отриманих значень було зроблено висновок, що на результати дослідження вплинули багато факторів, основними з яких є економічна криза та значний рівень тінізації економіки.

This article investigates and analyzes the theoretical foundations and methodology of assessing the distribution of income of the population of Ukraine. The subject of the dependence of the level of income differentiation on the standard of living of the population and the factors influencing it is revealed. It is proved that the inequality between the strata of the state's population is a complex and important issue that affects the state's ability to perform its functions, therefore the distribution of the population's income requires constant control by the government.

For a more in-depth study of the essence of the assessment of the distribution of income of the population of Ukraine, the indicators of income differentiation in 2019—2021 were investigated, analyzed and compared in this article. The use of actual data from verified sources, calculations of indicators and analysis of the obtained results act as visual examples that reveal more broadly the problems of this topic.

The research of uneven income distribution of Ukrainian households was conducted using statistical methods. The calculation of indicators of central tendency and variation, the Gini index, as well as the construction of the Lorenz curve make it possible to analyze the dynamics of the differentiation of the average per capita income of the population of Ukraine in recent years, thanks to which the government can assess the country's general standard of living and carry out the necessary reforms to improve it.

After analyzing the values of the indicators of population income distribution and comparing the obtained values, it was concluded that the results of the study were influenced by many factors, the main of which are the economic crisis and a significant level of shadowing of the economy.

Ключові слова: доходи населення, середньодушові доходи, диференціація доходів, максимальний та мінімальний рівні доходів, концентрація доходів населення.

Key words: population income, average per capita income, income differentiation, maximum and minimum levels of income, concentration of population income.

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Питання розподілу доходів населення України з кожним роком все більше загострюється у зв'язку з багатьма факторами, у тому числі — дестабілізованою воєнно-політичною ситуацією, пандемічними обмеженнями 2020 — початку 2021 року та економічною кризою. Держава для забезпечення високого рівня життя громадян та їх добробуту має вирішити одну з найбільш вагомих проблем українського суспільства — позбутися прірви між багатими та бідними верствами населення. Досягти цього можна за умови постійного моніторингу розподілу доходів домогосподарств та ухвалення рішень, заснованих на ньому. Такий алгоритм дій забезпечить сталий соціально-економічний розвиток нашої країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Над проблематикою диференціації доходів домогосподарств працювало багато видатних українських та зарубіжних авторів. Питання дослідження нерівності населення за доходами розглядали такі вітчизняні науковці, як: Е. Лібанова, Ю. Верич, Н. Холод, О. Кролевець, К. Губина, Н. Федірко, І. Опенько, І. Жеребило, С. Колодій, В. Булавинець, С. Тодорюк, В. Ки́фяк та ін. Серед зарубіжних учених можна виділити таких авторів: Т. Аткінсон, Н. Каквані, Д. Ламберт, Р. Лерман, А. Макалей, А. Сен та ін. У своїх фундаментальних працях науковці описували основні методи вирішення нерівності розподілу доходів домогосподарств як на державному, так і на загальносвітовому рівні. І. Г. Лаврук, С. І. Тодорюк та В. І. Кифяк

[1] розглядали нерівність доходів населення як один із чинників, що порушує внутрішню структуру економіки держави, та довели, що подолання проблеми соціальної нерівності в Україні можливе лише за умов проведення ефективних реформ у економічній, політичній, фінансовій та інших сферах. В. М. Булавинець та О. І. Заклекта [2] у своїй праці розглянули теоретичні засади вимірювання нерівності у розподілі доходів населення, джерела формування доходів домогосподарств, та виділили фактори, які зменшують реальні доходи населення. Жеребило І. В. та Колодій С. К. [3] провели огляд основних інструментів державного регулювання доходів населення в контексті формування первинних і вторинних доходів для виявлення найбільш вагомих важелів впливу на процес їхнього формування. Опенько І. А. [7] розкривав практичне значення індексу Джині та кривої Лоренца для аналізу нерівномірності розподілу.

На сьогодні існує значна кількість наукових праць, основним об'єктом дослідження яких є розподіл доходів населення, але проблема цієї теми ще не повністю досліджена. Основним питанням є фактори, які впливають на рівень диференціації доходів у суспільстві.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є детальне вивчення основних теоретичних засад диференціації доходів населення, аналіз та порівняння показників розподілу в 2019—2021 роках, а також визначення тих показників, які найбільш реально відображають сучасний рівень життя населення.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сучасному етапі розвитку суспільства економіка України є нестабільною. Це спричинено такими факторами, як війна, несприятливий інвестиційний клімат, високий рівень безробіття, низька заробітна плата та купівельна спроможність, інфляція тощо. З кожним роком нерівномірність розподілу доходів населення зростає і послаблює економічний розвиток країни.

Майже половина українців живе за межею бідності, а більша частина кваліфікованої робочої сили емігрує за кордон, у результаті чого соціальна напруженість зростає. Політична нестабільність, низький рівень життя, процвітання тіньової економіки, високий рівень корупції, низька заробітна плата — це причини високої диференціації доходів. Тому діяльність держави має бути спрямована на те, щоб не тільки стабілізувати соціально-економічну ситуацію в країні, але й максимально зменшити різницю в доходах між бідними і багатими. Досвід європейських країн свідчить, що соціальна нерівність є глобальною проблемою, яка потребує постійного контролю [1].

Важливою складовою процесу регулювання доходів населення є регулювання оплати праці з боку держави. Державне регулювання оплати праці становить собою діяльність держави на різних рівнях управління, яка завдяки податковій політиці, нормативно-правовим і законодавчим механізмам забезпечує ефективність системи оплати праці. Інструментами цього регулювання є визначення рівня основних соціальних гарантій, наприклад, мінімальної заробітної плати, розроблення Єдиної тарифної сітки для визначення заробітної плати робітників бюджетної сфери, індексація доходів, податкова система державного регулювання заробітної плати та інші інструменти впливу на формування фонду оплати праці.

Важливим індикатором вимірювання економічної нерівності є доходи населення. Джерелами формування доходів домогосподарств виступають заробітна плата, пенсії, стипендії, субсидії, соціальні допомоги, доходи від підсобного господарства, доходи від підприємницької діяльності і samozайнятості, доходи від власності та інші доходи [2].

Одним з найважливіших інструментів державного регулювання рівня доходів населення є встановлення мінімальної заробітної плати. Заробітна плата є основним джерелом доходів населення нашої країни. Мінімальна заробітна плата — це законодавчо встановлений розмір

заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може встановлюватися оплата за виконану працівником місячну норму робіт. Розмір мінімальної заробітної плати визначається в Законі про Державний бюджет на відповідний рік. Мінімальна заробітна плата є інструментом регулювання рівня заробітної плати, зокрема і рівня доходів населення загалом [3]. Розмір мінімальної зарплати на 01.01.2019 р. становив 4173 грн, на 01.01.2020 р. — 4723 грн, на 01.01.2021 р. — 6000 грн, на 01.01.2022 р. — 6500 грн [4].

Розглянемо розподіл домогосподарств України в 2019 — 2021 роках за розміром середньодушових грошових доходів. Для характеристики однорідності сукупності використаємо показники центральної тенденції ряду, такі як середні еквівалентні грошові доходи, модальне та медіанне значення доходів. Серед показників варіації для дослідження нерівномірності доходів населення розрахуємо коефіцієнт децильної диференціації, середнє квадратичне відхилення, квадратичний коефіцієнт варіації, та коефіцієнт асиметрії. Для більшої достовірності отриманих результатів розрахуємо коефіцієнт концентрації витрат Джині та побудуємо криву Лоренца.

Середня величина — це узагальнена характеристика однорідної сукупності за варіюючою ознакою, що показує типовий рівень цієї ознаки у одиниці сукупності. При її використанні необхідно враховувати те, що інколи зростання доходів може не відобразитися в середньарифметичній величині, або навпаки, збільшення доходів може відбутися, коли в основній масі населення доходи залишаються незмінними. Зростання цього показника в такому випадку відбувається за рахунок зсувів у верхніх групах населення.

Медіана — це значення ознаки, яке поділяє ранжований ряд розподілу на дві рівні частини, а за допомогою моди визначається розмір ознаки, який притаманний для більшої частини, а не для всієї сукупності.

Значення моди та медіани найчастіше відрізняються від значення середньої арифметичної. Ці три показники можуть збігатися тільки у випадку симетричного розподілу частот варіаційного ряду.

Для дослідження нерівномірності розподілу домогосподарств за рівнем доходів використовується метод групувань, за яким домогосподарства розподіляються в порядку зростання середньодушових еквівалентних показників доходів на квантілі та за інтервалами доходів. Квантілі розподілу ділять впорядковану за

Таблиця 1. Показники центральної тенденції ряду та показники варіації середньодушових місячних доходів у 2019–2021 роках

Роки	$\bar{x}$	M_o	M_e	σ_x	V	A_z	V_D	K_G
2019	5532	4259,36	4975,83	2422,18	43,78	0,53	3,07	0,232
2020	5673	4487,28	5130,78	2418,07	42,62	0,49	2,92	0,222
2021	6576	5351,95	5056,44	2629,11	39,98	0,47	2,96	0,217

Позначення, використані в таблиці: $\bar{x}$ — середня арифметична, M_o — мода, M_e — медіана, σ_x — середнє квадратичне відхилення, V — коефіцієнт варіації, A_z — коефіцієнт асиметрії, V_D — коефіцієнт децильної диференціації, K_G — коефіцієнт Джині.
Джерело: авторська розробка.

розміром середньодушових грошових доходів генеральну сукупність домогосподарств на однакові за чисельністю групи.

Децильний коефіцієнт фондів порівнює доходи груп рівної чисельності та відображає співвідношення середніх питомих доходів населення в найбільш високодохідній та в найбільш низькодохідній групах. Цей показник є найбільш індикативним критерієм диференціації. Однак на практиці, незважаючи на простоту розрахунків, довіра до точності розрахунків коефіцієнтів фондів дуже низька [5]. Цей феномен пояснюється низькою точністю вихідних даних і конструкцією самої формули.

Генеральна сукупність вихідних даних, які використовуються у цій роботі, поділена на децилі, оскільки ці дані надаються офіційними статистичними джерелами України саме в такому вигляді.

При дослідженні нерівності розподілу доходів населення інколи використовують показники варіації. На ці показники впливають багато факторів, у тому числі — суто випадкові чинники, причому зазвичай цей вплив є хаотичним і різноспрямованим.

Одним з показників, який широко використовується на практиці, є коефіцієнт концентрації доходів населення — індекс Джині. Величина цього показника може мати значення від 0 до 1, причому, чим більше значення коефіцієнту, тим більш нерівномірно розподілені доходи в суспільстві.

Крива Лоренца — це альтернативне графічне зображення функції розподілу. Ця крива відображає функцію розподілу, в якій акумулюються частки чисельності та доходів населення. У прямокутній системі координат крива Лоренца є опуклою вниз і проходить під діагоналлю одиничного квадрата, розташованого в I координатній чверті [6].

Розрахуємо показники варіації та основні показники центральної тенденції ряду, користуючись даними з офіційного сайту Державної служби статистики України [7].

Результати, отримані після розрахунку показників варіації та основних показників центральної тенденції ряду, розташуємо у табл. 1.

За результатами проведених розрахунків можна з'ясувати, що у 2021 році, у порівнянні з 2019 роком, середній рівень доходів зріс на 1044 грн, або на 18,87%. Модальні значення свідчать про те, що у 2019 році серед громадян України найбільш поширеними були верстви населення, які витрачали в середньому за місяць 4259,36 грн на кожну особу, у 2020 році цей показник збільшився до 4487,28 грн, а в 2021 році — до 5351,95 грн. За допомогою медіани ми з'ясували, що середньомісячні витрати половини домогосподарств у 2019 році становили 4975,83 грн, у 2020 році ця величина збільшилася до 5130,78 грн, а в 2021 році дещо зменшилася — до 5056,44 грн.

Результати розрахунків децилів продемонстрували, що у 2019 році серед 10% найменш забезпечених верств населення максимальні грошові доходи становили 2934,68 грн за місяць, а серед 10% найбільш забезпечених мінімальні доходи перевищували 9000,1 грн на місяць. У 2020 році ці показники становили 3095,61 грн та 9039,32 грн, а в 2021 році — 3491,17 грн та 10343,85 грн відповідно.

Децильний коефіцієнт, або коефіцієнт диференціації доходів, є таким індикатором, що характеризує ступінь соціального розшарування і показує, у скільки разів мінімальні доходи 10% найбільш забезпеченого населення перевищують максимальні доходи 10% найменш забезпеченого населення. Динаміка коефіцієнту децильної диференціації свідчить про те, що протягом 2019–2021 років мінімальні грошові доходи на душу населення 10% найбільш забезпечених громадян України значно перевищували максимальні доходи 10% найменш забезпечених осіб. Необхідно відмітити, що ця різниця була мінімальною в 2020 році та становила 2,92 рази. У більшості випадків скорочення цього показнику є позитивним для економіки держави, однак ситуація, характерна для цього року, є виключенням. Враховуючи економічну кризу, яка стала більш глобальною завдяки пандемічним обмеженням 2020 року, значне зниження грошових доходів найбільш заможних громадян і, як наслідок, вирівнювання населення за рівнем доходів є очікуваним резуль-

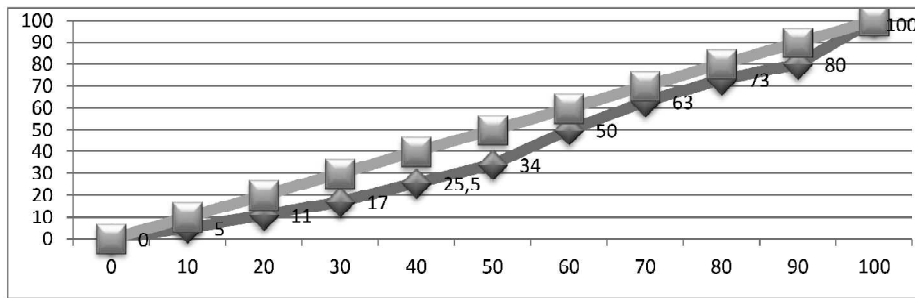

Рис. 1. Крива Лоренца за даними 2019 року

Джерело: авторська розробка.

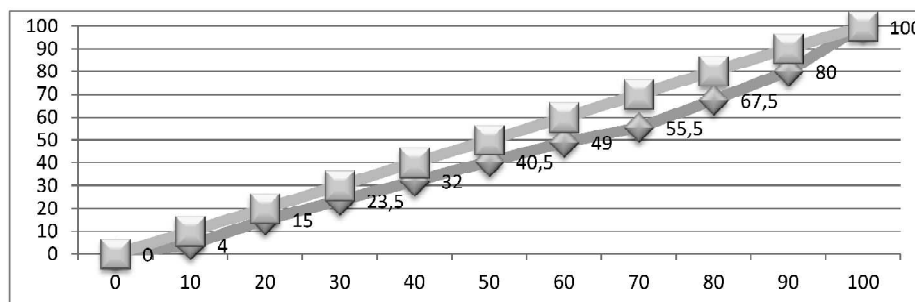

Рис. 2. Крива Лоренца за даними 2020 року

Джерело: авторська розробка.

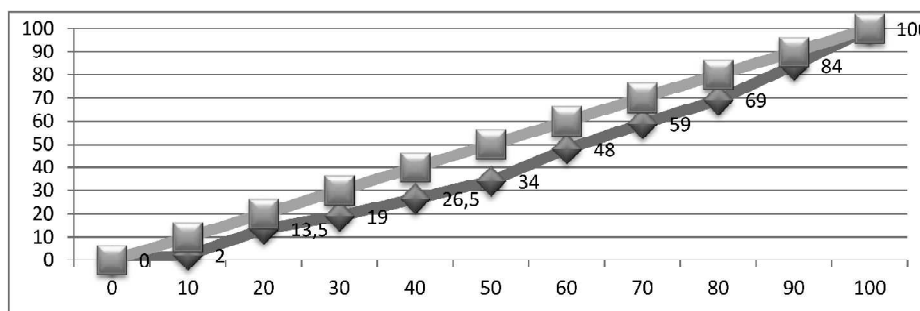

Рис. 3. Крива Лоренца за даними 2021 року

Джерело: авторська розробка.

татом даного року.

Після розрахунку середнього квадратичного відхилення ми з'ясували, що у 2019 році середні доходи окремого домогосподарства відхилялися від середнього рівня по країні в середньому на 2422,18 грн. У 2020 році це відхилення становило 2418,07 грн, а в 2021 році — вже 2629,11 грн.

В 2019—2021 роках розподіл домогосподарств за рівнем еквівалентних грошових доходів на душу населення характеризується правосторонньою асиметрією. Оскільки показник асиметрії в 2019 році перевищував 50%, асиметрія розподілу в цьому році була сильною. За наступні роки з'явилася тенденція до зниження асиметрії, однак її показник залишається високим.

Оскільки отримані коефіцієнти варіації за 2019—2021 роки більше 33%, то сукупність до-

могосподарств за рівнем грошових доходів на душу населення була неоднорідною в ці роки. Це є підтвердженням високого ступеню диференціації домогосподарств у 2019—2021 роках за рівнем еквівалентних грошових доходів. Розраховані показники середнього рівня грошових доходів є нетиповими і ненадійними для даної сукупності. Слід відзначити, що рівень диференціації домогосподарств протягом даного періоду незначно знизився.

Індекс концентрації доходів характеризує ступінь відхилення лінії фактичного розподілу загального обсягу доходів від лінії їх рівномірного розподілу. Величина коефіцієнту концентрації Джині свідчить про низьку ступінь диференціації доходів у 2019—2021 роках. Хоча низькі значення показнику свідчать про більшу рівність населення за доходами, такі результати не завжди є ідеальним показником еко-

номічного стану країни. Наприклад, у європейських країн значення індексу Джині є низькими, оскільки їх мешканці, як правило, мають високий рівень життя, тоді як у пострадянських країнах, у тому числі в Україні, такі показники свідчать про відносно рівний розподіл бідності населення.

Незважаючи на велику кількість розрахунків у даному дослідженні, обстеження домогосподарств не дає повної картини диференціації життєвого рівня населення країни. Більш заможні громадяни України можуть приховувати частину своїх доходів та витрат з різних причин, тому отримані результати відображають лише приблизну ситуацію стосовно витрат та доходів населення, яка відрізняється від дійсності. Цей фактор може пояснити розбіжності, які виникли між розрахованими показниками.

Для уточнення результатів дослідження диференціації доходів населення зобразимо графічно функцію розподілу доходів за допомогою кривої Лоренца. Її можна побудувати за допомогою обчислених кумулятивних значень розподілу домогосподарств за рівнем доходів та кумулятивних значень грошових доходів домогосподарств.

Як видно з отриманих графіків, кумулятивний розподіл чисельності домогосподарств і відповідних їй загальних грошових доходів на душу населення за рівномірним розподілом та результатами, отриманими протягом дослідження розподілу грошових доходів за десятильними групами населення, мають невеликі відхилення на всіх проміжках, що свідчить про незначну нерівномірність розподілу грошових доходів серед різних верств населення країни. Тобто, крива Лоренца є підтвердженням тих висновків, які були зроблені стосовно значень коефіцієнту концентрації Джині.

Такі протиріччя, як між відносно позитивним показником коефіцієнту Джині й кривої Лоренца та реальним рівнем бідності в Україні пояснюється тривалою економічною кризою та значним рівнем тінізації економіки.

Україна, як держава з невисоким доходом на душу населення та слабким державним управлінням, потерпає від відносно високого розміру тіньової економіки. За даними Міністерства економіки України, тіньовий сектор у 2019 році становив 27% ВВП, у 2020 році — 30%, а в 2021 році він зріс до 32%. Через наявність великого тіньового сектору зростає податкове навантаження та спотворюються умови конкуренції на ринку товарів та послуг, що негативно впливає на доходи насе-

лення. Особливістю тіньової економіки України є те, що значна частина податкових надходжень втрачається через інструменти ухилення від сплати податків.

Шляхами зменшення впливу тіньового сектору на доходи населення є:

- створення умов для розвитку малого та середнього бізнесу;
- легалізація ринку праці та підвищення рівня зарплат;
- поширення безготівкових розрахунків, що дозволить урядовим службам контролювати джерела доходів та оперативно виявляти факти витрачання коштів у розмірах, що перевищують доходи;
- підвищення рівня особистої фінансової відповідальності за незаконне використання коштів;
- зниження рівня корумпованості в контролюючих органах [8].

ВИСНОВКИ

Отже, проведене дослідження дає підстави зробити висновки.

Нерівномірність розподілу доходів населення спричинена багатьма факторами. Вона щорічно зростає та виступає як одна з причин послаблення економічного розвитку України, тому діяльність уряду має бути спрямована не тільки на стабілізацію соціально-економічної ситуації в країні, але й на зменшення різниці в доходах між бідними і багатими.

Важливим інструментом державного регулювання рівня доходів населення є встановлення мінімальної заробітної плати, яка є основним джерелом доходів населення. Вона є інструментом регулювання рівня заробітної плати, зокрема і рівня доходів населення загалом.

Для дослідження нерівномірності розподілу домогосподарств за рівнем доходів використовується метод групувань, за яким домогосподарства розподіляються в порядку зростання доходів на квантилі та за інтервалами доходів. Основними показниками характеристики диференціації доходів є середні величини, показники варіації, індекс Джині та крива Лоренца.

За результатами розрахованих середніх величин та показників варіації можна з'ясувати, що диференціація доходів населення протягом 2019—2021 року була на досить високому рівні, однак надійність цих показників недостатня для того, щоб на їх основі робити висновки. Це пояснюється тим, що отримані коефіцієнти варіації за 2019—2021 роки більше 33%.

За індексами Джині та кривими Лоренца нерівномірність розподілу доходів населення України за цей період була низькою. Такі результати у даному випадку свідчать про відносно рівний розподіл бідності населення, тоді як заможні верстви населення майже не враховуються.

Причинами такого протиріччя між розрахованими показниками та реальним рівнем бідності в Україні є економічна криза та тіньовий сектор. Для зменшення впливу останнього на доходи населення необхідно стимулювати малий та середній бізнес, поширювати безготівкові розрахунки, легалізувати ринок праці та подолати корупцію в контролюючих органах.

Література:

1. Лаврук І. Г., Тодорюк С. І., Кифяк В. І. Нерівність доходів населення в Україні / І. Г. Лаврук, С. І. Тодорюк, В. І. Кифяк // Економічна наука. — 2019. — № 11. — С. 40 — 44.

2. Булавинець В. М., Заклекта О. І. Нерівність доходів населення в Україні: чинники та сучасний стан // В. М. Булавинець, О. І. Заклекта // Ефективна економіка. — 2017. — № 11. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5870>

3. Жеребило І. В., Колодій С. К. Методи та інструменти державного регулювання доходів населення: теоретичний аспект / І. В. Жеребило, С. К. Колодій // Науково-практичний журнал "Регіональна економіка". — 2018. — № 4. — С. 85—93.

4. Портал "Мінфін". [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://minfin.com.ua>

5. Цимбалюк І. В. Проблеми розподілу доходів населення України: тенденції та соціально-економічні наслідки: Магістерська робота: (051 "Економіка") / Тернопільський національний економічний університет. Кафедра економічної теорії; Науковий керівник: В. В. Козюк, д.е.н., професор. — Тернопіль, 2018. — 106 с.

6. Опенько І. А. Застосування GINI-індексу під час дослідження нерівності у використанні земель лісгосподарського призначення в Україні / І. А. Опенько // Фаховий збірник наукових праць "Проблеми системного підходу в економіці". — 2019. — № 6 (74). — С. 40 — 48.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

8. Приступа Т.В., Чайковська М.А. Тіньова економіка та її вплив на соціально-економічний розвиток України / Т.В. Приступа, М.А. Чайковська // Електронний науковий журнал "Приазовський економічний вісник". — 2019. — № 1 (12). — С. 56 — 61.

References:

1. Lavruk, I. H., Todoriuk, S. I. and Kyfiak, V. I. (2019), "Income inequality in Ukraine", *Ekonomichna nauka*, vol. 11, pp. 40—44.

2. Bulavynets V. M. and Zaklekta O. I. (2017), "Income inequality in Ukraine: factors and current state", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5870> (Accessed 20 October 2022).

3. Zherybylo I. V. and Kolodii S. K. (2018), "Methods and tools of state regulation of population incomes: theoretical aspect", *Rehionalna ekonomika*, vol. 4, pp. 85 — 93.

4. Website "Minfin" (2022), available at: <https://minfin.com.ua> (Accessed 20 October 2022).

5. Tsymbaliuk, I. V. (2018), "Problems of income distribution of the population of Ukraine: trends and socio-economic consequences", Master's thesis: (051 "Economics"), Ternopil National University of Economics, Ternopil, Ukraine.

6. Openko, I. A. (2019), "Application of the GINI index during the study of inequality in the use of forestry land in Ukraine", *Problemy systemnoho pidkholdu v ekonomitsi*, vol. 6 (74), pp. 40—48.

7. Official site of the State Statistics Service of Ukraine (2022), available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (Accessed 20 October 2022).

8. Prystupa, T.V., and Chaikovska, M.A. (2019), "The shadow economy and her influence on the social and economic development of Ukraine", *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 1 (12), pp. 56—61.

Стаття надійшла до редакції 16.11.2022 р.

www.economy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73